

اتاق بازرگانی، صنایع، معادن
و کشاورزی خراسان رضوی
مرکز مطالعات و
بررسی‌های اقتصادی

مراحل اجرایی ریال آفشور

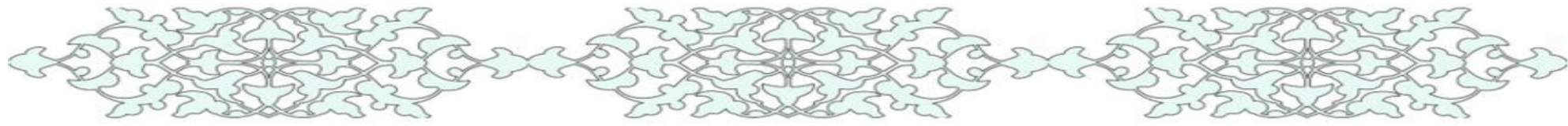

اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی
خراسان رضوی

عنوان گزارش: مراحل اجرایی ریال آفشور

مرکز پژوهش‌های اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی خراسان رضوی

اسفند ۱۴۰۳

شناسنامه گزارش

عنوان:

مراحل اجرایی ریال آفشور

مرکز پژوهش‌های اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی خراسان رضوی

تهیه کننده: سعیده به نژاد

ناظر: شهرام عیدی زاده

واژگان کلیدی: ریال، برون مرزی

گروه: اقتصاد کلان و آینده پژوهی - شماره: ۱۰۲۹

تاریخ انتشار: اسفند ۱۴۰۳

نشانی: مشهد مقدس - خیابان امام خمینی - جنب باغ ملی - ساختمان اتاق بازرگانی - کد پستی: ۹۱۳۷۷۳۴۱۹۵

مقدمه

در عرصه تجارت بین‌الملل، استفاده از ارزهای معتبر مانند یورو و دلار برای انجام معاملات، امری رایج است. این رویکرد، گاه منجر به افزایش تقاضا برای این ارزها در داخل کشور می‌شود و به تبع آن، نوسانات قیمتی را در بازار ارز رقم می‌زند. به منظور مقابله با این چالش و ایجاد ثبات در این بخش، استفاده از ریال آفشور در بخشی از تعاملات تجاری کشور پیشنهاد می‌شود.

ریال آفشور، که با عنوان ریال برون‌مرزی نیز شناخته می‌شود، در واقع یک چارچوب عملیاتی است که بر مبنای آن، فعالان اقتصادی در روابط تجاری خود با برخی کشورها از ریال استفاده می‌کنند. این سازوکار، فرآیند مبادلات تجاری را برای تجار تسهیل می‌کند؛ به این صورت که صادرکننده و واردکننده، کالای خود را با ریال مبادله می‌کنند و در بازگشت ارز حاصل از صادرات، با مشکلی مواجه نخواهند شد.

اجرای ریال آفشور بین ایران و افغانستان یک طرح آرمانی است که می‌تواند مزایای اقتصادی قابل توجهی برای هر دو کشور داشته باشد. با این حال، موفقیت این طرح نیازمند همکاری نزدیک نهادهای دولتی، بانک‌ها، تجار و فعالان اقتصادی است. همچنین، رفع چالش‌های اقتصادی، حقوقی، فنی و سیاسی از طریق برنامه‌ریزی دقیق و استفاده از فناوری‌های نوین در اجرای این طرح ضروری است.

اهداف اجرای ریال آفشور

1

کاهش وابستگی به ارزهای خارجی

- کاهش نیاز به دلار یا یورو در مبادلات بین ایران و افغانستان

2

تسهیل تجارت دوجانبه

- افزایش حجم تجارت بین دو کشور با حذف موانع ارزی.

3

کاهش هزینه‌های مبادلاتی

- کاهش هزینه‌های تبدیل ارز و کارمزدهای بانکی

4

افزایش ثبات اقتصادی

- ایجاد ثبات در مبادلات تجاری با کاهش نوسانات ارزی.

5

تقویت روابط اقتصادی

- افزایش همکاری‌های اقتصادی و تجاری بین دو کشور.

مزایای ارز offshore

۱

اول این که معاملات برون مرزی می‌تواند منابع را به‌طور کارآمد به مولدترین استفاده‌ها تخصیص دهد، بازدهی بهتری را با هزینه‌های مبادله کمتر به سرمایه‌گذاران ارائه دهد، و ریسک‌های ارزی را برای سرمایه‌گذاران و وام‌گیرندگان تسهیل کند؛ به‌ویژه زمانی که توانایی پوشش ریسک‌های مالی در بازارهای داخلی محدود است.

۲

دوم معاملات ارزی در خارج از کشور، باعث افزایش ارز در داخل کشور می‌شود. بازارهای ارزی عمیق تر و گسترده تر، به نوبه خود، قیمت گذاری کارآمد اوراق بهادار داخلی را تسهیل می کند و بازارهای اوراق بهادار داخلی را توسعه می دهد.

۳

سوم، تجارت فعال ارز Offshore می‌تواند نقش سیگنال‌دهی قیمت‌ها را افزایش دهد، با کشش بیشتر نرخ بهره جریان‌های سرمایه‌ای، مقامات مربوطه را مجبور می‌کند تا سیاست‌های اقتصادی با ثباتی را به منظور جلوگیری از تغییرات عمده در جریان سرمایه، اتخاذ کنند.

۴

در نهایت، ممکن است به خاطر افزایش سرمایه گذاری ها و معاملات تجاری به ارز داخلی، درآمد بخش مالی کشور صادرکننده را افزایش دهد علی‌رغم این مزایا، برخی از کشورها تجارت فرا مرزی ارزهای خود را به این دلیل تنظیم می‌کنند تا بازار ارز داخلی را از تأثیر نوسانات حفظ کنند و در نتیجه سیاست داخلی خود را کنترل کنند.

معایب ارز Offshore و دلایل محدود کردن آن

ارز Offshore منجر به کاهش توانایی سیاست‌گذار در اجرای یک سیاست پولی مستقل به ویژه تحت رژیم نرخ ارز ثابت، خواهد شد و در نتیجه کنترل شرایط اقتصادی را سخت خواهد کرد.

علاوه بر این این نوع ارز، باعث بی‌ثباتی در بازار ارز داخلی می‌شوند.

خلاصه‌ای از مقررات موثر بر استفاده از نرخ ارز Offshore

ماهیت معامله	اندونزی	کره	مالزی	فیلیپین	سنگاپور	تایلند
واردات ارز داخلی	درخواست اظهارنامه گمرکی بالاتر از Rp 5 میلیون. اظهارنامه گمرکی و تاییدیه قبلی از BI بالاتر از ۱۰ میلیون Rp.	درخواست اظهارنامه Rp 5 گمرکی بالاتر از میلیون.	محدودیت ۱۰۰۰ رینگیت برای هر نفر برای مسافران به صورت یادداشت و چک مسافرتی. نیاز به تایید برای مبالغ بالاتر از این حد و از طریق دیگر	مجاز قبلی > رایگان p ۱۰۰۰۰ در اسکناس، چک، سکه، حواله، سایر صرافی‌ها به پزو	رایگان	رایگان
صادرات ارز داخلی	درخواست اظهارنامه گمرکی بالاتر از Rp 5 میلیون. اظهارنامه گمرکی و تاییدیه قبلی از BI بالاتر از ۱۰ میلیون Rp.	درخواست اطلاع رسانی به گمرک برای واردات بالای ۱۰۰۰۰ دلار	محدودیت ۱۰۰۰ رینگیتی برای هر نفر برای مسافران به صورت یادداشت و چک مسافرتی. تایید قبلی برای صادرات بالاتر از این حد و از طرق دیگر	مجاز قبلی > p ۱۰۰۰۰ در اسکناس، چک، سکه، حواله، سایر صرافی‌ها به پزو	رایگان	محدودیت ۵۰,۰۰۰ B50,000 برای هر مسافر (۵۰۰,۰۰۰ B500,000) برای وینتام یا کشورهای هم‌مرز)
استفاده از ارز داخلی در تسویه معاملات تجاری	تا زمانی که حساب های روپیه شرکای تجاری در بانک‌های خشکی نگهداری می‌شود مجاز است	ممنوع است به استثنای معاملات جاری به شرطی که حواله‌ها به صورت ارزی انجام شود	ممنوع است	پرداخت قبوض صادراتی به استثنای صادرات به آسه آن ممنوع و عدم مداخله بانک مرکزی برای ترخیص	رایگان	رایگان
نگهداری غیر مقیم یا انتقال بین/از حساب‌های ارز داخلی	مجاز به افتتاح حساب روپیه در بانک‌های خشکی. انتقال روپیه از حساب‌های ساکنان یا غیرمقیم‌ها به ساکنان تا زمانی که حساب‌های روپیه در بانک‌های خشکی نگهداری می‌شود مجاز است. انتقال روپیه از حساب‌های ساکنان یا غیرمقیم‌ها به افراد غیرمقیم زمانی که حساب روپیه غیرمقیم در بانک‌های خارج از کشور (صرف‌نظر از تراکنش اصلی) باشد، یا در خشکی اما هیچ تراکنش اساسی وجود ندارد، ممنوع است.	رایگان	تایید قبلی برای انتقال وجه بین حساب‌های رینگیت غیرمقیم در مالزی و استفاده از وجوهی غیر از اهداف مجاز. تبدیل و بازگرداندن وجوه رینگیت منوط به پرداخت مالیات برسود حاصل از سرمایه گذاری های پرتفوی است که کمتر از یک سال در کشور باقی مانده است.	برداشت رایگان است، اما تبدیل به ارز خارجی تا حدودی مجاز و مشروط به محدودیت‌های خاصی است	رایگان	تایید تبدیل برای وجوهی که از خارج منشأ نمی‌گیرند، از حساب‌های غیر مقیم دیگر منتقل نشده‌اند یا از بانک‌ها وام گرفته نشده‌اند

خلاصه‌ای از مقررات موثر بر استفاده از نرخ ارز Offshore

Table 1. Summary of Regulations Affecting the Offshore Use of Currencies in Selected Asian Countries
(as of December 31, 2000, unless indicated otherwise)

Nature of the transaction	Indonesia ¹	Korea	Malaysia	Philippines	Singapore	Thailand
Imports of domestic currency	Customs declaration req. above Rp 5 mil.; customs declaration and prior approval req. from BI above Rp 10 mil.	Notification req. to customs office to import above \$10,000	RM 1,000 per person limit for travelers in the form of notes and travelers checks; approval requirement for amounts above this limit and by other means	Prior authorization > p10,000 in banknotes, checks, coins, money orders, other bills of exchange drawn in pesos	Free	Free
Exports of domestic currency	Customs declaration req. above Rp 5 mil.; customs declaration and prior approval req. from BI above Rp 10 mil.	Permission req. from BOK to export above \$10,000	RM 1,000 per person limit for travelers in the form of notes and traveler's checks; prior approval for exports above this limit and by other means	Prior authorization > p10,000 in banknotes, checks, coins, money orders, other bills of exchange drawn in pesos	Free	B50,000 limit per traveler (B500,000 for Vietnam or bordering countries)
Use of domestic currency in settlement of trade transactions	Permitted as long as rupiah accounts of the trading partners are maintained with onshore banks	Prohibited, except for current transactions provided remittances are made in foreign exchange	Prohibited	Prohibited for payment of export receipts, except for exports to ASEAN and provided no central bank intervention for clearance	Free	Free
Nonresident holding of or transfers between/ from domestic currency accounts	Permitted to open rupiah accounts in onshore banks. Rupiah transfers from residents' or nonresidents' accounts to residents are permitted as long as rupiah accounts are maintained with onshore banks. Rupiah transfers from residents' or nonresidents' accounts to nonresidents are prohibited either when nonresident's rupiah account is in offshore banks (regardless of the underlying transaction), or in onshore but there is no underlying transaction.	Free	Prior approval for transfer of funds between nonresident ringgit accounts in Malaysia and for uses of funds other than permitted purposes. Conversion and repatriation of ringgit funds are subject to payment of levy on profits from portfolio investments retained in the country for less than one year.	Free to withdraw, but conversion into foreign currency allowed up to certain limits and subject to certain restrictions	Free	Approval for conversion for funds not originating from abroad, not transferred from other nonresidents accounts, or not borrowed from banks.

خلاصه‌ای از مقررات موثر بر استفاده از نرخ ارز Offshore

Table 1 (Continued)

Nature of the transaction	Indonesia ¹	Korea	Malaysia	Philippines	Singapore	Thailand
Resident domestic currency deposits abroad	Prohibition of resident banks to deposit rupiah funds in offshore banks; nonbank residents are not regulated.	Notification requirement to BOK	Prohibition of residents to hold ringgit accounts offshore	Free for both banks and nonbanks	Free	Prohibition of resident banks' placement and transfer of baht funds offshore, to hold claims on nonresident branches. Nonbank residents' holding deposits offshore prohibited.
Domestic currency lending from residents to nonresidents	Domestic banks are prohibited for financial or commercial purposes from lending to nonresidents, including their offshore offices. Resident entities are prohibited from granting commercial credit to nonresident entities.	Approval requirement for commercial and financial credits in won above W 1 billion a borrower.	Banks are allowed to extend ringgit credit facilities to foreign global custodian banks and stock-broking companies only up to an intraday limit of RM 200 million and overnight limit of RM 10 million for firm committed trade on KLSE. Prior approval for extension of credit facilities above RM 200,000 from resident banks to other non-residents. Permission requirement for other nonbank residents to lend ringgit to nonresidents above RM 10,000.	Prohibition (reinforced in December 1999) of banks to lend peso to nonresidents. Commercial credit from nonbank residents no longer requires approval if loans serviced by FX obtained out of the banking system; financial credit requires prior approval except those lent by expanded foreign currency deposit units.	Consultation requirement with MAS for financial institutions to extend \$S loans to nonresidents above \$S5 million except pre-approved economic activities in Singapore, and for the hedging of exchange and interest rate risks associated with these activities; nonbank residents unrestricted.	Prohibition of direct baht loans (i.e., any form of baht lending except through forwards, swaps, or options) by financial institutions to nonresidents, regardless of the existence of collateral or an underlying transaction reintroduced in October 1999 after the prohibition of direct lending with no underlying transaction was replaced by a B50 million limit in end-January 1998). Nonbank residents prohibited to extend financial credit to nonresidents in baht.
Banks' derivative transactions in domestic currency w/ nonresidents	US\$3 million limit (per person and per bank a day) on derivative transactions (forward sell, swap sell and option for sell forex call or buy forex put against rupiah) with non-residents, except for hedging of portfolio investment and trade related transactions	Controls on all derivative transactions by nonresidents involving the use of won-denominated financing.	Prior approval for non-residents to buy/sell forward RM against foreign currency, except purchasing outright forward RM to settle trade on the KLSE for <3 work days for firm committed trades. Foreign stockbroking companies and foreign global custodian banks can enter into swap contracts with resident banks for committed purchases on KLSE upto 3 work days.	Prior clearance for all forward transactions to purchase FX from nonresidents and for all forward transactions to sell FX to nonresidents (including offshore banking units) with no full delivery of principal (through NDFs).	MAS consultation requirement for all banks transacting with non-residents in Singapore dollar financial derivatives; no controls for OTC interest rate derivatives and collateralized repos.	An outstanding limit of B50 million on financial institutions' forward sale of FX and lending baht through swaps and forwards to non-residents with no underlying trade and investment activity in Thailand. Financial institutions not permitted to buy FX from nonresidents for same day and next day settlement for non-underlying transactions (for underlying transactions, there are approval, reporting or document requirements above certain limits).

خلاصه‌ای از مقررات موثر بر استفاده از نرخ ارز Offshore

Table 1 (Continued)

Nature of the transaction	Indonesia ¹	Korea	Malaysia	Philippines	Singapore	Thailand
Domestic currency lending to residents from nonresidents	Periodic reports and authorization requirements for some type of loans Nonresidents' rupiah transfer to residents permitted except when the resident account is in offshore banks.	Permission requirement of MOFE	Prohibited. All payments related to a guarantee must be made in foreign currency	Prior approval/registration for short-term trade related foreign loans contracted by nonbank residents; no prior approval for financial loans by resident private borrowers from offshore sources	Free	Free, provided repayment receives approval of Bank of Thailand.
Nonresidents issue/ sale of domestic currency assets locally	Resident banks are prohibited to purchase rupiah securities issued by nonresidents. Nonresidents are prohibited from issuing money market securities in Indonesia.	Permission requirement for issue of won-denominated securities with maturity less than one year; declaration requirement to issue securities with maturity > 1 year	Prohibition to issue domestic currency assets (bonds and debt securities) locally; requirement to sell ringgit assets through authorized institutions.	Generally prior approval or license requirement to issue all peso-denominated instruments in international capital markets and bonds and debt securities	For bond and debt securities, prior consultation with MAS if proceeds not to be used for preapproved economic activities in Singapore. Proceeds must be converted and swapped into foreign currency for all uses outside Singapore	Prior approval requirements except for capital market securities. Banks are prohibited to purchase nonresident baht securities.
Nonresidents' purchase of domestic currency assets locally	Nonresidents are allowed to purchase without limit shares issued in the Indonesian capital market. Quantitative limit for derivative securities and collective investment securities.	Free, except for derivative instruments involving won lending to nonresidents, which is subject to controls	Requirement to undertake all purchases of RM assets via authorized institutions; non-residents need prior approval to sell ringgit forward against foreign currency with resident banks (nonresidents can enter into outright forward contracts to buy ringgit, and foreign stockbroking companies and global custodian banks into swap contracts with resident banks, for committed purchases on KLSF upto 3 work days).	Registration with BSP or a designated custodian bank for capital and debt securities if repatriation of earnings needs FX purchased from the banking system	Restricted only for derivatives securities that would involve S\$ lending to nonresidents	Limits for capital market securities and derivative securities involving baht
Residents' issue/sale of domestic currency assets abroad	Limits, approval requirements, maturity restrictions for money market securities; the issuance of securities abroad is subject to regulation pertaining to receipt of offshore loans	Notification requirement for bond and other securities with maturity more than one year; permission requirement for bond and other securities with maturity of one year or less	Residents are not permitted to issue domestic currency assets offshore	Generally registration or prior approval requirements; no restrictions for money market or collective investment securities	Free	Approval requirements for capital, debt and derivatives securities; prohibition sale/issue of money market instruments in general

¹ As of end-January, 2001.
Source: AREAER (2000), Malaysian, Indonesian and Thai Authorities.

مراحل اجرایی ریال آفشور بین ایران و افغانستان

۱. بررسی قوانین و مقررات

- قوانین ایران:
بانک مرکزی ایران باید مجوز استفاده از ریال در مبادلات خارجی را صادر کند.
قوانین ضد پول‌شویی و شناخت مشتری باید رعایت شوند.
بررسی قوانین مربوط به صادرات و واردات و مبادلات ارزی.
- قوانین افغانستان:
بانک مرکزی افغانستان باید موافقت خود را با این طرح اعلام کند.
تطبيق قوانین مربوط به مبادلات ارزی با این طرح.
- توافق‌نامه‌های دوجانبه:
دو کشور باید یک توافق‌نامه رسمی برای استفاده از ریال آفشور امضا کنند.
این توافق‌نامه باید شامل نرخ تبدیل، مکانیزم‌های تسویه حساب، نظارت و حل اختلافات باشد.

مراحل اجرایی ریال آفشور بین ایران و افغانستان

۲. ایجاد مکانیزم مبادله

- تعریف ریال آفشور:
ریال آفشور می‌تواند به عنوان یک ارز مجازی یا واحد حساب تعریف شود که فقط برای مبادلات بین ایران و افغانستان استفاده می‌شود.
- نرخ تبدیل:
تعیین نرخ تبدیل ثابت یا شناور برای ریال آفشور نسبت به ریال ایران و افغانی افغانستان.
این نرخ باید توسط بانک‌های مرکزی دو کشور تعیین و نظارت شود.
- سیستم تسویه حساب:
ایجاد یک سیستم تسویه حساب بین بانک‌های دو کشور برای تسهیل مبادلات.
این سیستم می‌تواند مبتنی بر فناوری بلاکچین یا سیستم‌های سنتی بانکی باشد.

مراحل اجرایی ریال آفشور بین ایران و افغانستان

۳. همکاری بانک‌ها و نهادهای مالی

- افتتاح حساب‌های ویژه:
بانک‌های دو کشور باید حساب‌های ویژه‌ای برای مبادلات ریال آفشور افتتاح کنند.
- شبکه‌های بانکی:
استفاده از شبکه‌های بانکی بین‌المللی مانند سوئیفت (SWIFT) یا ایجاد یک شبکه اختصاصی برای مبادلات ریال آفشور.
- صرافی‌های مجاز:
همکاری با صرافی‌های مجاز در دو کشور برای تبدیل ریال آفشور به سایر ارزها در صورت نیاز.

مراحل اجرایی ریال آفشور بین ایران و افغانستان

۴. استفاده از فناوری های نوین

- بلاکچین:
استفاده از فناوری بلاکچین برای ایجاد یک سیستم شفاف، امن و غیرمتمرکز برای مبادلات ریال آفشور.
این فناوری می‌تواند از تقلب و سوءاستفاده جلوگیری کند.
- پلتفرم‌های دیجیتال:
ایجاد پلتفرم‌های دیجیتال برای تسهیل مبادلات و مدیریت حساب‌ها.
این پلتفرم‌ها می‌توانند توسط بانک‌ها یا شرکت‌های خصوصی مدیریت شوند.

مراحل اجرایی ریال آفشور بین ایران و افغانستان

۵. رعایت قوانین ضد پول‌شویی و امنیتی

- شناخت مشتری :
- اجرای فرآیندهای KYC برای اطمینان از هویت طرفین معامله.
- گزارش‌دهی:
- ارائه گزارش‌های لازم به نهادهای نظارتی در دو کشور.
- نظارت بر تراکنش‌ها:
- نظارت مداوم بر تراکنش‌ها برای جلوگیری از فعالیت‌های غیرقانونی

چالش‌های اجرای ریال آفشور

چالش‌های اقتصادی

■ تورم:

تورم بالا در هر دو کشور می‌تواند ارزش ریال آفشور را کاهش دهد.

■ نوسانات ارزی:

نوسانات ارزش ریال ایران و افغانی افغانستان می‌تواند بر ثبات ریال آفشور تأثیر بگذارد.

چالش‌های اجرای ریال آفشور

چالش‌های حقوقی

■ تحریم‌ها:

تحریم‌های بین‌المللی علیه ایران ممکن است بر اجرای این طرح تأثیر بگذارد

• تفاوت قوانین:

تفاوت در قوانین مالی و بانکی دو کشور می‌تواند اجرای این طرح را پیچیده کند.

چالش‌های اجرای ریال آفشور

چالش‌های فنی

- امنیت سایبری:
نیاز به امنیت سایبری بالا برای جلوگیری از هک و سوءاستفاده.

- زیرساخت‌های بانکی:
ضعف زیرساخت‌های بانکی در افغانستان می‌تواند اجرای این طرح را با مشکل مواجه کند.

چالش‌های اجرای ریال آفشور

چالش‌های سیاسی

- روابط دوجانبه:
تنش‌های احتمالی در روابط دو کشور می‌تواند بر
اجرای این طرح تأثیر بگذارد.

- ثبات سیاسی:
نبود ثبات سیاسی در افغانستان می‌تواند ریسک
اجرای این طرح را افزایش دهد.

راهکارهای پیشنهادی

الف) ایجاد یک نهاد نظارتی مشترک

تشکیل یک نهاد نظارتی مشترک بین ایران و افغانستان برای نظارت بر اجرای این طرح و حل اختلافات.

ب) آموزش و اطلاع‌رسانی

برگزاری دوره‌های آموزشی برای تجار، بانک‌ها و فعالان اقتصادی در مورد مزایا و نحوه استفاده از ریال آفشور.

اطلاع‌رسانی عمومی برای افزایش آگاهی و پذیرش این طرح.

ج) استفاده از مشاوران بین‌المللی

همکاری با مشاوران مالی و حقوقی بین‌المللی برای طراحی و اجرای این طرح.

د) اجرای آزمایشی

اجرای یک پروژه آزمایشی در مقیاس کوچک برای بررسی چالش‌ها و اصلاح فرآیندها قبل از اجرای کامل